

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Gazeta Częstochowska

Redaktor Zygmunt Trzebiński.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Częstochowa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca Antoni Siennicki.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie IV-ej. ————— Cena 3 kop.

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

Zmiana programu
DWA RAZY w tygodniu

Program bardzo interesujący, niebywały do tej pory w Częstochowie. Obrazy doborowe, sensacyjne i artystyczne, otrzymane wprost z fabryk Paryskich, zdjęcia ostatnich nowości. Szczegóły w programach.

Początek w soboty i święta od godz. 3 po poł., a w dni powszednie od godz. 5 po południu. Dyrektor B. Zarzek;

Lekarz-Dentysta 20
Michał Grejniec
poleca № 1 swego Wydawnictwa Popularnego p. t.
„Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej“ cena 5 i 10 k. Ządać w księgarniach lub wprost od autora i wydawcy w Częstochowie, I Aleja Nr. 10.
Kupującym w większych ilościach — znaczne ustępstwo.

Lekarz-Dentysta **Artur Broniatowski**
przyjmuje codziennie od 9—11 i od 3—7 p.p.
I Aleja № 8, pierwsze piętro, dom p. Rygokiej.
Choroby zębów i jamy ustnej. Plomby. Zęby sztuczne. Bez podniebienia na kieszonki i w Hucie.

Zatwierdzona przez Ministerjum Spraw Wewnętrznych
Lecznica chorób zębów i jamy ustnej
Marjana Puchalskiego
przeniesiona została
w III a Aleję № 57 wprost kościoła po Marjawitkach.
Leczenie plombowane zęby sztuczne podług taksy.
Porada 30 kop., wyjęcie zęba 50 kop.
Dziury nocne od 8 wiecz. do 8 rano, zapłata podwójna. 21

Rynek pracy.

Nieomylnym znakiem przesilenia gospodarczego w ostatnich dwóch latach było wzmagające się niestuszenie bezrobocia. Przemysłowe, fabryki mniej miały zamówień, mniej przeto dla wykonania tychże potrzebowały robotników. Tysiące ludzi znajdowało się „bez roboty“ — Bezrobocie!
Sprawozdania, które obecnie z wszystkich, pod względem przemysłowym ważniejszych krajów nadchodzi, każą wnieść, że bezrobocie w pierwszym półroczu 1909 roku mniejsze było od bezrobocia w tym samym czasie roku 1908.

Wynika stąd, iż najgorszy stan przesilenia gospodarczego już mijał.
W Niemczech polepszenie położenia na rynku pracy zdaje się być nieco powolniejsze, aniżeli w innych krajach. Wielka przewyżka podaży rąk robotczych pomimo zwiększonej liczby zatrudnionych tłumaczy się szybkim przyrostem ludności w kraju. Nadto w pierwszych miesiącach roku bieżącego bezrobocie było większe aniżeli w roku poprzednim. Dopiero z czasem położenie zmieniło się na korzysty. Są nawet widoki, że drugie półroczcie także będzie lepszym od r. 1908.

Również w Anglii bezrobocie zanika tylko powoli. W pierwszych pięciu miesiącach r. b. liczba osób bez pracy

większa nawet była, aniżeli w r. 1908. Mimo wszystkiego liczba ta malała nieomal z miesiąca na miesiąc, a w czerwcu zrównała się z liczbą z r. 1908. Do polepszenia na angielskim rynku pracy przyczyniło się nie tylko zwiększenie pracy w przemyśle żelaznym i maszynowym. Szczególnie naprawiło się położenie rynku pracy przy budowie okrętów. Pomimo tego bezrobocie w Anglii jest jeszcze bardzo wielkie. Procent ludzi bez zajęcia wyniósł w styczniu 23 na sto i był o 7,9 proc. większy, aniżeli w r. 1908, w czerwcu zaś wyniósł 23,6 od 100 a był już tylko o 7 procent większy, aniżeli w roku 1908.

Poważne polepszenie w ciągu bieżącego roku nastąpiło na rynku pracy we Francji. Liczby osób bez pracy przedstawiają się w odsetkach w pierwszych pięciu miesiącach, jak następuje:

	styczeń	lut	marzec	kwiecień	maj
1908:	10,9	10,6	10,5	9,6	11,9
1909:	13,5	13,9	9,5	6,4	6,8

Różnica: +2,5 +3,3 —1,0 —3,2 — 5,1

W roku 1908 bezrobocie we Francji wzrosło od stycznia do maja od 1 od sta, a w r. 1909 w tym samym czasie zmalało o 6,7 od sta. Polepszenie francuskiego rynku pracy spowodowane zostało powiększeniem pracy w roli i w winnicach.

Rynek pracy w Belgii także obrócił się na lepsze. Liczba osób bez pracy wynosiła w pierwszym półroczu w odsetkach, jak następuje:

	styczeń	lut	marzec	kwiec.	maj	czerw.
1908:	6,0	7,3	3,5	3,1	3,9	2,0
1909:	7,5	7,4	3,6	3,9	2,4	2,6

Różn. +1,3 —0,9 +0,3 —0,1 —1,5 — 2,0

W roku więc 1908 wynosiło w Belgii polepszenie od stycznia do czerwca tylko 1,4, a w roku 1909: 4,7 od sta. Ze polepszenia w Belgii nie dosięgło polepszenia we Francji, tłumaczy się tym, że w Belgii przemysł żelazny większą odgrywa rolę, aniżeli we Francji, i że w przemyśle tym ciągle jeszcze panuje pewien zastój.
W Stanach Zjednoczonych Półn. Ameryki także nastąpiło w pierwszym półroczu r. b. polepszenie rynku pracy. Sprawozdanie co do Ameryki dotyczy wprawdzie tylko pierwszych 4 miesięcy rb. Są jednakże pewne wiadomości, że polepszenie, jakie się z nich przebiega, trwa w dalszym ciągu. W styczniu r. b. było jeszcze 9,8 proc. osób bez pracy, czyli 1 pr. więcej aniżeli w roku 1908. Zaś w kwietniu liczba ta zmalała do 5,6 proc., czyli zmniejszyła się w stosunku do r. 1908 o 1,9 pr., t. j. niemal o okrągłe 2 pr. W Ameryce spowodował polepszenie rynku pracy przemysł żelazny.

Przeciw oświacie polskiej.

W Wilnie odbywał się przez szereg dni zjazd bractw prawosławnych. Re-

zolucje tego zjazdu podejmy niżej. Komentarze zbyteczne są chyba.

Wobec szerokiego rozpowszechnienia się polsko-katolickich szkół potajemnych i ich nadzwyczaj szkodliwego wpływu na prawosławno-rosyjską sprawę w kraju Zachodnim, jak również niedostateczności kar za nauczanie potajemne, zjazd wyraża życzenie, by rząd przedsięwziął najenergiczniejsze środki przeciwko otwieraniu polskich szkół potajemnych i w celu zamykania już istniejących.

W myśl tego życzenia, zjazd uważa za konieczne, zanim zostaną odpowiednio zmierzone artykuły kodeksu karnego, tyjące się nauczania potajemnego, wyjednać przywrócenie przepisów 3 (16) kwietnia 1892 r. o karach za takowe nauczanie.

Zjazd następnie uznaje za szkodliwą działalność istniejących towarzystw oświatowych polskich, zamkniętych w gub. wileńskiej, lecz działających jeszcze w gubernii mińskiej i innych guberniach kraju, i oświadcza się za ich zamknięcie.

Zjazd uznaje za konieczne poczynić również starania o wzbronięcie otwierania w „Kraju Zachodnim“ i jawnych szkół polskich.

W celu ochrony miejscowej ludności rosyjskiej, wyznania katolickiego, od społeczności, do czego dąży miejscowe duchowienstwo katolickie i inteligencja polska, starając się o wprowadzenie w szkołach wykładu religii w języku polskim i języka polskiego, jako przedmiotu osobnego, — zjazd oświadcza się za powtórna petycją o system zastosowaniu przy rozstrzygnięciu tej kwestji Najwyższej zatwierdzonych ustaw komitetu ministrów z dnia 5 (18) czerwca 1905 r., nie zaś wydanych przez ministerjum, w celu ich wyjaśnienia, rozporządzeń.

Nakoniec, zjazd uchwalił, by przy zastosowaniu postanowień komitetu ministrów określało język ojczysty uczniów nie na podstawie oświadczenia rodziców, lecz na podstawie języka, używanego w życiu potocznym pomiędzy rodziną, i określonego przez przedstawicieli władzy naukowej i administracyjnej.

Takie są życzenia zjazdu bractw prawosławnych, przejętych duchem miłości, sprawiedliwości i religijnej tolerancji.

Zapasy z alkoholizmem.

W Finlandji ma obowiązywać od lipca r. p. nowa ustawa, na którą udało się zdobyć się jeszcze żadne państwo w Europie. Wtyczne zasady ustawy tej są następujące:

Sprzedżać i wyrób spirytusu są dozwolone tylko dla celów lekarskich, technicznych i naukowych i stanowią monopol państwa. Ze składów państwowych nie denaturowane płyny alkoholiczne mogą być sprzedawane tylko aptekom, oraz szpitalom i instytucjom naukowym, które otrzymują na to po-

zwolenie senatu, fabrykom i zakładom przemysłowym na wyrób likierów, perfum itd. Z aptek spirytus może być wydawany tylko za specjalną receptą lekarza. Sprzedż spirytusu denaturowanego (do palenia) nie podlega żadnym ograniczeniom. Za wykroczenie przeciwko ustawie niniejszej, jako to: za sprzedaż bez pozwolenia, przeto, wyrób, lub ostrylacje spirytusu i ustanowione kary od 100 marek (około 50 rb.), lub dwóch miesięcy więzienia. Przy powtórzeniu owych wykroczeń, kara może być zwiększona do sześciu miesięcy, albo nawet do czterech lat więzienia.

W Finlandji walka z pijanstwem rozpoczęła się od r. 1865. W r. 1888 uchwalono, że gminy mają prawo na swym gruncie zabronić sprzedaży napojów alkoholicznych, poza browarami i karczmanni. Z prawa tego gminy wiejskie skorzystały tak skwapliwie, że w przeciągu lat trzech na 450 gmin wiejskich, trzy tylko nie wprowadziły u siebie tege ograniczenia.

W roku 1885 wogóle zabroniono sprzedaż wódki w gminach wiejskich. To też Finlandja, która na początku tego stulecia należała do krajów, gdzie najwięcej spożywano alkoholu, dała stoć pod tym względem na ostatniem miejscu.

Pobadki, które skłoniły mieszkańców Finlandji do wydania w końcu u stawy, najzupełniej zabraniającej sprzedaży trunków, były następujące: ponieważ została zabroniona, wiościanin, dostawca się do miasta, nie ośmielsza uraczyć się niemi, — że zaś nie jest przyzwyczajony do wódki, przędko się więc upija. Stąd też niepomierne duża ilość pijaków i spowodowanych przez pijanstwo chorób, wypadków i przestępstw kryminalnych.

Kobiety dzielnie dopomagały do przeprowadzenia owej ustawy, która wyprzedziła wszystko, ico pod tym względem uczynione, gdziekolwiek w Europie.

Msza unicka w Wilnie.

Dzienniki wileńskie podają że № 91 gazety litewskiej „Viltis“ wiadomość następująca:

W dniu 19 sierpnia w kościele seminarjnym w Wilnie, podczas rekolekcji kapłańskich odprawił Mszę św. w obrządku wschodnim były duchowny staroobrzędowców, ksiądz Akim, syn Bostachego, Susselew, który użnał unję z Rzymem. Kapłan ten urodził się w gubernji Moskiewskiej, został wyswięcony na kapłana przez biskupa w Białokrynicy, w Galicji.

Może nie wszyscy o tem wiedzą, że staroobrzędowcy popowcy mają prawdziwą przez Rzym przyznana hierarchję. W Petersburgu Cesarz dozwolił staroobrzędowcom zbudować kaplicę. Ksiądz Susselewowi służyli do Mszy księża katolicy, odpowiadając mu po słowiańsku. Było to niezwyčajne widowisko,

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-cia, dom własny.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

WYKONYWA: RZEZBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE i SZTUKATERJE. Telefon № 260.

RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

POLECAJĄ: Dynamomaszynny, motory, wszelkie materiały instalacyjne
Pasy, pompy wszelkiego rodzaju, rury gazowe i kotłowe.
Oferty na żądanie.

gdymy pop z ciugiem wlosami i w swoich szatach konsekrowal prosiwre.
W ostatnich czasach pojednalo sie z Rzymem wielu duchownych rosyjskich. Mowia, ze S. plagin, brat stryckiego. tego ministra, i posol do pierwszej izby panstwowej, zostal wyswiecony na ksiedza unickiego, oraz akademik Petrov.

Ojciec Aleksy Zircanow, obecnie przebywajacy grecko katolickiej parafii w Petersburgu, juz dobrze jest znany. Jedni Rosjanie, uznajac papieza za glowe Kosciola, chcą zachowac w zupelnosci wszystkie orzady kościelne, inni zas przychyla sie do unii, inni zas w zupelnosci stoja za obrzadkiem jancinskim. Niewiadomo, który kier-

nek zwyciezilyby przy zupelnej wolności wyznania*.
Oczywiscie wiadomosc powyza na lezy traktowac bardzo ostroznie. Zmiana na temat „przechylania sie Rosjan do unii“, pozostana zapewne zawsze tylko zladzeniami. Ciekawa ta jest w gruncie rzeczy tylko informacja o mszy unickiej, odprawionej w Wilnie. Mozliwe co do tego punktu pozwolimy sobie wyrazic pewna waplitosc, która opieramy na tem, ze pisma polskie wieleski zadanych dotychczas informacji wlasnych w tej sprawie nie podaly.

ków wycieczki na rowerach po kraju. W ewencjach specjalnych, skok na wysokosc 1 m. 50 cent. pierwszym byl p. Grenda. W biegu pocztowym na 400 m. przybyli w najkrótszym czasie bo 58 sekund p. p. oznaczani № 20, 28 i 29.
Sędziami prócz organizatora Pysiańskiego byli p.p.: Sieciński, Briili i Makowski Witold.
Trybuna były przepelnione pomimo, iż wiedzac poraz pierwszy o tym publicznosci z poczatku powstania w czem rzecz, lecz w miare losu zainteresowanie i ku koncowi doszlo do kompletnego zaharzdowania.
Popisy trwaly od godz. 8 ej do pół do 8-ej.
Nadzwyczaj sympatyczne wrazenie zrobilo wiedzence zwyciezcow podczas rozdawania nagród i przemowienie jednego z panow sędziów.

oieška ze wzgledu na to, iż pewne gatunki towarów pakowane są w zbyt duże be. Np. wyroby lodzkie pakowane w beki 10 pudowe, zas warszawskie wyroby skrzane w kipy 18 pudowe. Różnice są wskutek nadmiernego ciężaru, tragarz bardzo często zrywaja sily. Wobec tego organizacje robotnicze proszą, aby kolekcje nie przyjmowały sztuk wagi większej niż 6 pud., zboza zaś w workach wagi nie większej nad 7 pud.

Ogłoszenia o sprzedaży drzewa skarbowego.

Główny zarząd Rolnictwa polecił niżej zarząd dobrać państwa niżej zwołacnie oznajmić niższym organom urzędowym, ażeby o wszelkich sprzedażach drzewa z lasów skarbowych podawano do wiadomości mieszkańców. Polecenie to zostało wydane wskutek zyczenia izby państwowej. Są to jednak pobozne zyczenia, gdyż wszelkie ogłoszenia o sprzedaży drzewa leśnictwa podają zazwyczaj w jednym tylko języku rosyjskim, i z terminem sprzedaży w długi starego stylu. Ludność zaś tejże sa ogłoszenia takich z powodu nieznanosci języka wcale nie czyta, a leśnictwa innego sposobu informowania ludności nie uznaja.

Bar Amerykański.

W sobotę w południe poświęcono nowy lokal baru amerykańskiego w gmachu hotelu „Wiktoria”. Elegancki lokal, cztery przysięgane — każą się spodziewać dużego powodzenia, tego nowego zakładu. Warszawskie „bary” stały się niezbytymi za kładami w życiu miasta. Restauracja ta tejsza kładzie koniec dotychczasowemu brukowi Częstochowy w tym kierunku, należą jej przeto wróżyć powodzenia.

Zaginiony.

W Piątek popołudniu wyszedł z domu przy ulicy Cerkiewnej № 3 48-letni Wawrzyniec Szczepaniak słaby na umyśle, (mowę sparalizowaną na lekką) dotychczas nie powrócił. Zaniepokojony losem męża, żona jego za naszym pośrednictwem prosil osoby mogace dać jej jakie takie wskazówki o zaginionym o wiadomosci pod powyższym adresem.

Znaki szczególne: niski, krępy, ubrany w sakdo czekoladowego koloru i jasny kapelusz.

Z zeszłania.

Stanisław Srokoń oraz Jan Magiera zostali w swoim czasie do oddalonych gubernii Cesarstwa — samo wolnie powrocili z zesłania. Wczoraj policja dowiedzialawszy się o ich pobycie w Częstochowie obu aresztowała.

Aresztowania.

W ciągu doby ubiegłej aresztowano w miescie dla sprawdzenia osobności: Walerego Kotowrotkiewicza, Adama Siwka, Jadwigę Grzela, Henryka Szarmana, Józefa Przybylską i Marcina Żelazowskiego; za pijaństwo: Wawrzynca Pawłowskiego; za bójkę na ulicy: Dawida Dębrowskiego i Józefa Królikowską.

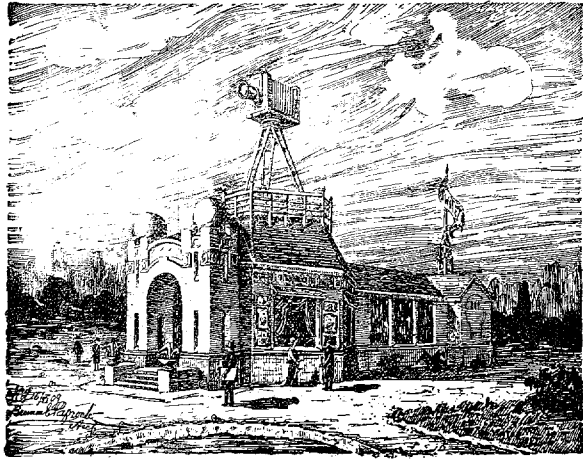
Sztuka.

„Tomko zbojnik” M. Guranowskiego.
Dziś wieczorem po przedstawieniu odbędzie się próba generalna jutrzejszej premiery. Na jutro wiele biletów juz zamówiono, pozostałe sprzedawane będą przez cały dzień jutrzejszy w okienkach p. Jackowskiego.

Teatr Marji Przybytko.

Repertuar na tydzień bieżący zapowiada:
Poniedziałek — „Klub kawalerów”.
Wtorek — (premiera) „Tomko Zbojnik”.
Środa — „Ułani”.
Czwartek — „Tomko Zbojnik”.
Piątek — „Wyzwanie”.
Sobota — „Ostolek”.
Teatr miejski w Krakowie.
Repertuar od 30 sierpnia do 5 września 1909 r. zapowiada:
Poniedziałek 30 — „Noc listopadowa”.
Dziesięć scen dramat, napisał Stanisław Wyspiański. Instrukcja muzyczna Bożyczyńskiego.
Wtorek 31 — „Śmierć Ofeli”.
Czaszka. Dramat J. Słowackiego.
Środa 1 — „Małgorzatka”.
Komedja w 8-ach aktach Lipschuetza i Duvisa.
Czwartek 2 — „Wesele”.
Dramat Stanisława Wyspiańskiego.
Piątek 3 — „Kroń”.
Komedja w 3-ach aktach A. Callavesta i Roberta Flennra.
Sobota 4 — „Horsztynski”.
Dramat w 5-ciu aktach Juliusza Słowackiego.

„Gazeta” na Wystawie.

Dla wygody czytelników, jak również p. p. Wystawców i publiczności, zwiedzającej wystawę — urządziliśmy w pawilonie „Świtez” (przy wejściu z parku na plac wystawy) kantor naszego pisma, który przyjmować będzie wszelkie reklamy i ogłoszenia, jak również prenumeratę po cenach zwykłych redakcyjnych.

Sprzedaz No. 9 pojedynczych „Gazety”.

Chrońmy od zagłady.

Pod tym nagłówkiem podaje p. Stefan Rowiński z Ostrowa, w „Gaz. Ostrowskiej”, następująca odezwa:
Jeszcze dziś, znajdując się po domach naszych starodawne drobiazgi, używane przed laty, a dziś niepotrzebne, jak: krzesiwo, wagi swojskiej roboty, kiódki drewniane, kołowrotki, wrzecziona, skrzyżki, wszelkie obrazy i obrazki, ręcznie malowane na drzewie i blasze, figuлки ręcznie rzeźbione, części dawnych tak pięknych strojów ludowych itp. rzeczy, które dziś po części rdzewieją i marnieją na strychach i po kątach, a które świadczą o naszym rozwoju kulturalnym.

Aby uchronić zabytki te naszej rodzimej kultury od zagłady — proszę wszystkich, którzy znajdują u siebie podobne rzeczy, aby zechcieli łaskawie przesłać lub przynieść je do mnie. O ile kto życzy sobie zapłaty, proszę podać cenę każdego przedmiotu*.

Na końcu p. Rowiński podaje swój adres (Ostrów, ul. Kościelna).

Czas już najwyższy, aby i u nas ktoś zajął się w podobny sposób wykupywaniem starszych zabytków i pamiątek, kryjących się jeszcze w niejednej chacie po wsiach naszych, a skazanych nieuchronnie na zagładę — i zapoczątkował muzeum zabytków przemysłu, sztuki i kultury ludowej.

Powołany byłby do tego przede wszystkim komitet przygotowującej się na przyszły rok „Wystawy etnograficznej” w Lwowie.

Katastrofa w kopalni.

Wczoraj około godz. 4-aj rano w nowym szybie kopalni węgla „Jan” tuż pod samą stacją „Dąbrowa” dr. 2. w. o około 30-tu górników zalala woda, przedostająca się przez ścianę pogranicznej kopalni „Mikołaj”.

Zalani zostali między innymi następujący górnicy i ich pomocnicy:

- Gódek Józef, Zagradzki Marcelli, Szczelczyk Marcin, Sikora Stanisław, Czajkowski Bolesław, Szczypa Stanisław, Bedkowski Ignacy, Nowak Andrzej, Oskar Waclaw, Lysaneczek Walenty, Walczak Kazimierz, Solipiwo Franciszek, Cygryon Leon, Krawczyk Stanisław, Misiorek Antoni, Kalaga Józef, Wisniewski Władysław, Szulinski Antoni, Sobczyk Franciszek, Sadoś Łukasz, Dąbek August, Papierniak Roman, Rataj Andrzej, Walotek Jan, Krzemiński Paweł.

Niezłownie przedsięwzięto energiczną akcją ratunkową, w której przyjęły udział narówno administracja jak i robotnicy z okolicznych kopalń: Flora, Parz, Mortimer in. pod kierunkiem inżyniera Jasińskiego.

Do północy zdolano wydobyc na powierzchnię 22-ch ludzi, braknie jeszcze 6 — s, którzy prawdopodobnie wszyscy życie utracili.

Ścisłe jednak nie wiadomo ilu ludzi znajdowało się podczas katastrofy pod ziemią.

Kopalnia „Jan” drzeważonawa przez konsorcjum niemieckie „Max Goldstein” od hr. Wincentego Walewskiego, a zatrudniająca do 800 robotników, będzie prawdopodobnie zamknięta.

Tyle na dziś —

Natychmiast po otrzymaniu wiadomości o wypadku, wysłaliśmy na miejsce specjalnego korespondenta.

WYSTAWA przemysłu i rolnictwa.

Wczoraj odbyły się igrzyska olimpijska składające się z pięcioboju t. j. skoku na wysoką odległość, rzutu kuli, żelazką 25 f., skoku o łyżce, rzutu młotem 25 funtów i walki zapasniczej. I-ą nagrodę otrzymał p. Grzegorzewski, II-ą Engenkind, III-ą Sianysko, IV-ą Urbaniśo z Warszawy, jeden z uczestni-

Odnaczenie.

Współwłaściciel iglarni „Markus Henig i Sp.” p. Leopold Werde otrzymał dyplom uznania i podziękowanie za zalety pierwszej w kraju fabryki igiel, nadto za wynalezienie różnych artykułów fabrykacji, jako to: spinek stalowych z jednej sztuki, lasek i stałag parasolowych, sapilek i t. p.

Kradzieże.

We wczorajszym kilkunastotysięcznym natoku na wystawie dokonano licznych kradzieży. Naturalnie, wiele z nich uszło zapewne naszej wiadomości, zanotowaliśmy natomiast stratę p. Dębskiego z Kaliskiego, któremu skradziono portfel z dowodami osobistymi i 13 rb. gotówką; i p. Ostrowskiego z Galicyi, który postradał rb. 80 w banknotach krajowych.

Zwiedzanie Halinowa.

Pan Władysław Zawada, właściciel Halinowa (w końcu ulicy Szkolnej) otwiera gościnnie swe ogródy i udziela członkom kółek rolniczych i wszelkich wycieczek najbardziej wyczerpujących objaśnienie o hodowli drzewek nowym sposobem.

Wycieczki.

Straż polska w liczbie 35-ciu osób przybywa z Krakowa w dniu 31 b. m. podziemniem № 100 o godz. 3 min. 40 po południu.

Gal cyjskie Towarzystwo Mleczarskie

w liczbie osób 30 tu przybędzie ze Lwowa 31 b. m. o godzinie 11 min. 50 w nocy.

Gmnajści z Tarnowa mają przybyć

pod przewodnictwem swych wychowawców w dniu 10-tym września.

Handlowcy w liczbie 800-set przybyć

mają, jak nas zamowiono, nie 25 lecz 26 sierpnia i zabawią tu 3 dni.

Orkiestra włościańska.

Wczoraj na głównym placu wystawowym przy wodotrysku przed pawilonem wielkiego przemysłu przygrywała włościańska orkiestra przybyła na niedziela z majątka p. Loskowicza w kieleckim. Była to miła niespodzianka dla zwiedzającej publiczności która otaczala zbitym tłumem sympatyczniejsze od wielu innych, a barwnie kostjumy włościan. Goście ich odjechali wieczorem do domu.

Od licznych osób ze sfer pracowników handlowych, zamykających sklepy o godz. 8 i 9-ej wieczorem, napływają starania o to, by choć jedna orkiestra na wystawie grała dłużej nieco, niż obecnie, gdzieś bowiem teren wystawy z zajęciem orkiestr z estrady się wydłnia.

Kronika.

Przybyli.

- Wojciech Kossak.
- Dyrektor teatru łódzkiego Zolwerowicz.
- Tragarz Kotajow.

Wobec mającego nastąpić uregulowania pracy tragarzy na stacjach kolejowych i parostatkowych, zarząd kolei polecił dyrektorom kolejowym przedstawiać sobie odpowiedzialnie dane. W sprawie tej parę robotniczych związków zawodowych również nadesłane do ministerjum komunikacji swoje uwagi. Według opinii związków robotniczych, praca tragarza jest nadzwyczaj

Legenda opowiada, iż oszlifowano 60000 szkieł, zanim się dobrało odpowiednie dla oczu królewskich. To arcydzieło sztuki szlifierskiej przechowywane jest do dnia dzisiejszego w Muzeum Brytyjskim. Syn króla, książę de Monmouth, który był krótkowidzem na jedno oko, używał tylko jednego szkła i jest właściwym twórcą monokla, przymyślniej dla Anglii, podczas gdy Renan w swoim „Antychryście” — przytaczając Pliniusza — pisze: „Ponieważ był krótkowidzem (Neron), nosił podczas walk gladiatorów oszlifowany wkład smaragd w oku”.

Zaszczyt wynalezienia monokla przypada więc najprawdopodobniej Nero-nowi.

Samobójstwo pensjonarki.

We wtorek wydarzył się pod Wilnem niezwykle wypadek samobójstwa uczennicy gimnazjum Winogradowej w Wilnie, Raisy Fedkowicz.

Uczenie gimnazjum Winogradowej Raisa Fedkowicz i Cija Alpera, przed kilku dniami znikły z domu swych rodziców, mieszkających w Wilnie, w towarzystwie dwóch oficerów, wystających na Daleki Wschód. Rodzice rozpoczęli natychmiast poszukiwania, lecz bezskutecznie.

Wskutek pewnych okoliczności, obie dziewczyny postanowiły poznać się życia, przyciemnaczyły termin na d. 23 bm. O swem desperackim postanowieniu zawiadomiły listownie swych krewnych i znajomych, podając jako powód, że im życie obrzydło.

Przyjechawszy do Nowej Wilejki w towarzystwie jednego z oficerów, pensjonarki zatrzymały się u krewnego Fedkowiczówny, nauczyciela Liczko.

Dnia 23 sierpnia od rana młoda desperatki rozpoczęły po mieście poszukiwania rewolweru lub silnie działającej trucizny, ale to im się nie udało, w rezultacie więc zdecydowały się powiesić. Nazajutrz rano dziewczyny udały się do lasu i, wybrawszy dwie stojące obok siebie sosny, przywiązały za czasos przygotowane sznury do gałęzi. Ponieważ pęta wisiła za wysoko, Fedkowiczówna pomogła swej koleżance narzucić sobie na szyję pętle, potem sama weszła na gałęź i zawisa w powietrzu.

W tej chwili zerwał się sznur, na którym wisiła Cija Alpera i denatka spadła na ziemię bez przytomności. Ocknąwszy się po chwili i ujrzawszy straszny obraz wiszącej koleżanki, Alpera rzuciła się ją ratować i chciała zdjąć ją ze sznura, ale zabrakło jej sił. Wówczas pobiegła do domu i zakomunikowała okropną wiadomość towarzyszce swej podróży — owemu oficerowi, z którym natychmiast wyruszyła na miejsce wypadku. Oficer zdjął ciało Fedkowiczówny, ale wszelkie próby przywrócenia desperatki do życia były bezowocne. Znaleziono w jej kieszeni list do tego oficera, który przybiegł ją ratować.

Krają pogłoski, że obie dziewczyny miały romans z owymi oficerami, którzy w tym roku ukończyli wileńską szkołę junkierską. Wdrożone śledztwo wyjaśni niewątpliwie pobudki rozpaczliwego kroku pensjonarek.

ROZMAITOŚCI.

— Wino Częstochowskie? —

W „Połaku amerykańskim”, wychodzącym w Buffalo czytamy: Stuchajcie, nadobne czytelniczki i szanowni czytelnicy! Przed paru dniami przyszło do mnie kilku, — jak to tu powiadają, — „greenhornów” — zasympując mnie pytaniami, czy to prawda, że Wino Częstochowskie tak doskonale działa na organizm ludzki? Sfaudowały! — powiedziałem sobie, wiedzcie nie czytelnicy gazet polskich. Musiałem im więc wytłumaczyć, że najlepsi nasi lekarze na swem zjeździe we Lwowie, badając różne medycyny, uznali Wino Częstochowskie, za tak dobre, że nagrodzili je medalem złotym, czyli pierwszą nagrodą. Wino to, oczywiście rozumnie używane, — i przeciwko bólowi głowy i uspakaja serce i czysci, — przepraszam za wyrażenie, — „wętrzenność” za przyłogociami i odświeża krew, nawet najwięcej schorowanemu człowiekowi nadaje takiej krępy, że aż kości w nim trzeszczą od zdrowia. Dziwi mnie bardzo, że są jeszcze ludzie, którzy tego wina nie znają. Marceji Pniak, były gospodarz z Mizerowa, a dziś bogaty farmer w Hamtramiku koło Detroit, Mich. Dostać można w aptekach, u agentów lub u właścicieli: A. Skarżyński etc. Co., Buffalo, N. Y.

Nic nie wiedzieliśmy, iż Częstochowa ma „winnice” które aż w Ameryce słyną.

— Ni-miła przygoda.

We Włoszech kursuje daleko więcej fałszywych pieniędzy, niż w każdym innym cywilizowanym państwie.

Nawet banki państwowe i najwyżsi urzędnicy nie są wolni od tej plagii. Pierwszy prezydent, prezydenci sekcji, generalny prokurator i radcy apelacyjni są w Neapolu odbierają sami pensje w Banku włoskim państwowym. I stało się, że prezydent sądu apelacyjnego Basso poszedł z dopiero co otrzymaną pensją na pocztę, aby wysłać banknot stuliorowy. Kto opłaził jego zdumienie, gdy urzędnik oświadczył mu, że banknot jest fałszywy. Basso pobiegł czempredziej z powrotem do banku, bo pociecha przecież jest, gdy się ma w nieszczęściu towarzyszów. Znaczną ilość jego kolegów była tam już zgromadzona, aby zaprotestować przeciwko fałszywemu stuliorowemu, umieszczonemu w ich kopertach z pensjami. Koperty te wręcał dygnitarzom służący, który przysięga, iż jest niewinny. Śledztwo wdrożono, a tymczasem bank musiał wypłacić prawdziwe liry.

— Skrucha przy spowiedzi.

We Lwowie zdarzyła się rzecz niezwykła. W biurze dyrektora kolei państwowych, pojawił się ksiądz i oświadczył, że ktoś zwierzył mu się na spowiedzi, że przyprowadził koleję o szkodę 2400 koron, która obecnie zbliży do rąk szpawidła. Ksiądz wręczył ową kwotę do rąk dyrektora Rybickiego z prośbą o pokwitowanie, iż dyrekcja kolei ją otrzymała. Zadaniu księdza stało się zadość. Rzecz prosta, że nikt nie pytał — kto jest owym skruszonym penitentem i nikt wiedzieć uli będzie, przez kogo i w jaki sposób skarb kolejo- wany został na tę sumę poszkodowany.

SKŁAD FABRYCZNY
T-wa „Prowodnik”
w RYDZIE.
w Częstochowie, Teatralna 13. Tel. № 1.
Wyroby techniczne
Gumowe i Azbestowe
do wszelkich gałęzi przemysłu
Obcęgi gumowe
do kół powozowych
Bandaże, Osie, Resory
OPONY do samochodów i rowerów.
Węże gumowe i parciane
Obcasy gumowe. 371

Zakład Ogrodniczy
S. JASTRZĘBSKIEGO
Aleja № 16. Telefonu № 65
w Częstochowie.
NA WYSTAWIE w pawilonie
głównym, w kabine № 123,
sprzedaż kwiatów ciętych i do
nieczkwy. Zamówienia na
bukiety i dekoracje.

Austro-Węgierski Cyrk
Dzisiaj wielkie nadzwyczajne przedstawienie
z udziałem samych najlepszych europejskich sił artystycznych
codziennie nowe debiuty.
Początek o godz. 8 i pół wieczór.

Zarząd Zakładów przemysłowych
„NATALIN”
LEONA S. HASSFELDA
przy stacji Poraj Dr. Żel. W. W.
ma honor podać do publicznej wiadomości, że
dnia 19 Września r. b. o godz. 4-ej po południu
odbędzie się na **Wystawie Przemysłu i Rolnictwa**
w Częstochowie (plac ćwiczeń straży ogniowej)
demonstracja przeciwpożarowa przez spalenie
domów pomalowanych farbą asbestową ognio-
trwałą, oraz pokrytych pancierzami żelazno-az-
bestowemi dla wykazania ich oporności na ogień.
Osoby życzące być na tych próbach dobrze uczy-
niane na trybunie u
Komitetu Wystawy w Częstochowie.
370-6-1 **Zarząd.**

SEGA Najlepsze i Najpraktyczniejsze
PIASEK może być używany
do wszelkich celów
budowlanych
CEMENTU
WAPNA
ZWIĄZKI
MAZYZNY Cenniki gratis na żądanie.
J. ZABOKRZECKI S. KA
WARSZAWA-ZIELNA 6

Wieczną młodość i Piękność
zapewnia
A. GIRARDA 22, rue Conde, Paris,
Florence
Krem Piękności.
preparowany na zasadzie Teorii Brwn'a Sequarda. **Krem Flo-**
reine Konserwuje i nadaje cerze. Białość, Świeżość, Gładkość
i nieporównany wdzięk młodości.
„KREM FLOREINE” usuwa szybko i dokładnie: Opalenie,
zmarszczki, czerwonosć, swędzenia i podrażnienia skóry, liszaj-
ki, pępek, piegi, oparzenia i wszelkie przyszyce.
„KREM FLOREINE” przenika z łatwością i całkowicie pod-
skórkę, dodaje żywotności i elastyczności włóknom, co wywo-
luje odświeżenie i odmłodzenie skóry.
Używanie codzienne **„Kremu Florence”** zapewnia zupełną
hygienę skóry.
Puder Florence
„Puder Florence” chroni cerę od kurzu i innych atmosfery-
cznych wpływów.
„Puder Florence” jest lekki, niedostrzegalny, a pokrywając
skórę, czyni ją przezroczystą. 524-1
Do nabycia w składach aptecznych.

Kraków Zakład wodoleczniczy i sa-
natorium spec. chorób nerwowych
D-ra Kupczyka- ul. Śmieskiego. 11-8
2021
Rb. 1600 potrzebne za spłacenie
długu ciężącego na pierwszym nume-
rze hipoteki 40 morgowej osady pod
Częstochową. Procent 7 — 8. Wido-
mość w Administr. Gazety. 2-1
525
Do wynajęcia od 1 Września dla pp:
nauczycieli lub nauczycielek **pokój**
z meblami, usług, całodziennym utrzy-
maniem. Mikołajewska i m. 5. 508-2-2

„ARYSTOKRATYNA”
Mydło, krem i proszek.
Odnaczona na wystawie lekarskiej
i przyrodniczej we Lwowie meda-
lem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą
zawartość węgliku antyseptycznie i orzeźwiająco, już po krótkim
użyciu — staje się pięć lśniąco biała i nabiera młodocianej
świeżości i wdzięku.
Piegi, zmarszczki, wągrzy, **złote plamy** „Arystokratyna” usu-
wa po kilkakrotnym użyciu.
Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie aptecznym
Wacława ORZEŁ
w Częstochowie, III Aleja № 48.

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują: Kantor własny — Częstochowa Aleja 11 Nr. 38 — kiosk „Świt” na Wystawie, w Zawierciu kolegiarnia p. K. Lubcke i S-ka, w Dąbrowie p. Jan Dziekan, w Rakowie p. Leon Plotowski, w Warszawie p. F. Syrewicz.

Warunki prenumeraty
Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50
wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów.

Ceny ogłoszeń
Za wiersz jednozłotowy lub jego miejsce: przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10,
obok tekstu (nadesłane) k. 50, nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz.